

Modelforløb

Mellemtrin

Tidsreisen | Sprogklang | Blomsterkraft

UDGIVER OG KOLOFON

Region Sønderjylland-Schleswig – Regionskontor & Infocenter

📍 Lyren 11 DK-6330 Padborg | 📞 +45 74 67 05 01

🌐 region.dk / region.de

🌐 kulturfokus.dk / kulturfokus.de

🌐 kulturakademi.dk / kulturakademi.de

FORFATTER

Adeline Raahauge Muntenjon

REDAKTION

Angela Jensen, Interreg-projekt KursKultur 2.0

BILLEDER

Tim Riediger

MATERIALE

"Tidsrejsen":

<https://www.kulturakademi.de/dk/materialien/tidsrejsen/>

"Sprogklang":

<https://www.kulturakademi.de/dk/materialien/sprogklang/>

"Blomsterkraft":

<https://www.kulturakademi.de/dk/materialien/temahaefte-blomsterkraft/>

Vejledning til dansk-tyske elevmøder:

<https://www.kulturakademi.de/dk/praxis-tipps/>

Interreg
Deutschland - Danmark

EUROPEAN UNION

kulturfokus ^{DH}_{DE}
kulturregion sønderjylland-schleswig

KursKultur

KursKultur 2.0 finansieres med støtte fra Region Sønderjylland-Schleswigs partnere, de regionale idrætsorganisationer, UC Syddanmark, Europa-Universität Flensburg, Professionshøjskolen Absalon, Museum Lolland-Falster, Næstved Kommune, Museum Sønderjylland, Kulturministeriet og Ministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur des Landes Schleswig-Holstein. Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

KONZEPT & DESIGN

FRESHKONZEPT GmbH – Original Maike

Maike Liepolt

🌐 freshkonzept.de – m.liepolt@freshkonzept.de

FRESHKONZEPT
Original
MAIKE

Indhold

Side 2 | Udgiver og kolofon

Side 3 | Indhold

Side 4 | Indledning

Side 5 | At samarbejde henover grænsen

Side 5 | Målgruppe

Side 5 | Tidsplan

Side 6 | Undervisningsmaterialer til forløbet

Side 6 | Kort om materialerne

Side 7 | Generelle anbefalinger til elevmøder henover grænsen

Side 9 | Intro

Side 9 | Modelforløbets tema

Side 10 | Del A ("Tidsrejsen" og "Sprogklang")

Side 11 | Del B ("Blomsterkraft")

Side 12 | Afslutning

Indledning

Dette modelforløb skal tjene som inspiration til, hvordan tre udvalgte undervisningsmaterialer udviklet under KursKultur-projektet kan indgå i et elevsamarbejde henover grænsen. Forløbet tager udgangspunkt i udvalgte elementer og aktiviteter fra de respektive materialer og gør dem til genstand for indholdet i et fysisk møde.

Det tilstræbes, at underviserne ved hjælp af denne vejledning får et overblik over fagdidaktiske valg, såvel som praktiske overvejelser og forberedelser, så der dannes grundlag for, at forløbet og ikke mindst elevsamarbejdet henover grænsen kan blive så vellykket som muligt. I forløbet er der helt bevidst lagt op til, at der arbejdes med flere undervisningsmaterialer og elevmøder, så der opnås en progression i både tematisk indhold såvel som elevernes sproglige og relationelle udvikling. Henover flere sammenhængende møder får eleverne et bedre kendskab til partnerklassens elever og derigennem også et mere tillidsfuldt forhold. Denne tillid er nøglen til den åbenhed, der er nødvendig for at udvikle deres interkulturelle kompetence i mødet med eleverne syd fra grænsen og generelt.

At samarbejde henover grænsen

Et grænseoverskridende projekt har altid en partner på begge sider af den tysk-danske grænse. Projektet skal bygge på et ligeværdigt partnerskab. Læreren skal gerne være åben for dialog og andre ideer, for strukturerne og arbejdsmetoderne kan være forskellige. Spørg og antag ikke, at din projektpartner tænker på samme måde, som du gør. At afstemme mål og forventninger er afgørende. Derudover skal forløbet og besøget være grundigt forberedt. Alle deltagende lærere bør være godt informeret om deres opgaver før, under og efter besøget.

Målgruppe: Mellemtrin: 4.-6. klassetrin

Modelforløbet er udarbejdet til anvendelse på mellemtrinnet. For at få det optimale udbytte af dette forløb er det at foretrække, at de tyske elever er en årgang over de danske elever, da skolesystemerne ikke helt følger hinanden i klassetrin og alder.

Tidsplan

Del A – Sprogklang og Tidsrejsen

6-10 lektioner (alt efter udvalg)

Del B – Første møde (Museum Brundlund Slot)

Før mødet	Under mødet	Efter mødet
1 lektion	1 dag	2 lektioner

Del B – Andet møde (Nolde Stiftung Seebüll)

Før mødet	Under mødet	Efter mødet
1 lektion	1 dag	2 lektioner

Materialerne i dette modelforløb

Alle materialer ligger på kulturakademi-hjemmesiden til download: www.kulturakademi.dk og kan også bestilles og afhentes på Regionskontor & Infocenter alt efter lagerbeholdning.

Del A

“Tidsrejsen”:

<https://www.kulturakademi.de/dk/materialien/tidsrejsen/>

“Sprogklang”:

<https://www.kulturakademi.de/dk/materialien/sprogklang/>

Del B

“Blomsterkraft”:

<https://www.kulturakademi.de/dk/materialien/temahaeft-bloemsterkraft/>

Kort om materialerne

“Sprogklang”

Dette materiale lægger op til en nabosprogsdidaktisk tilgang. Det er udviklet med udgangspunkt i et tværspørgligt, dansk-tysk perspektiv, et funktionelt sprogsyn og interkomprehension. Materialet kan bruges i samspil med sangene og sangteksterne fra KursKultur 2.0-projektet “Grænsesklang” men kan også bruges for sig selv. Eleven har mulighed for at opleve og forstå de mange sproglige og kulturelle ligheder og forskelle mellem dansk og tysk. Målet med dette materiale er at skabe en naturlig nysgerrighed for sprog og kultur i nabolandet.

“Tidsrejsen”

Mens Hanna og Mikkel er på besøg hos Mikkels mormor i Højer, finder de et skattekort og en tryllestav i en gammel kiste. Dette er begyndelsen på en eventyrlig rejse igennem tiden og grænseregionen. I ti små historier dykker børnene ned i forskellige tidsperioder og kommer til steder, som fortæller deres helt egen historie. Her lærer de regionens skikke og traditioner at kende.

“Blomsterkraft”

Dette temahæfte fra museumspartnerne Kunstmuseet Brundlund Slot og Nolde Stiftung Seebüll indeholder et læringsforløb om emnet blomsterkraft. Forløbet tager udgangspunkt i kunstnerne Emil Nolde og O.D. Ottesen samt de to museer. De to kunstnere repræsenterer hver deres stilart, henholdsvis ekspressionisme og naturalisme. Blomstermotivet har dog vakt begge kunstneres interesse. Undervisningsforløbet indeholder historierne om de to grænselandskunstnere og de stilperioder, de repræsenterer. Det er en introduktion til deres værker og kunstneriske udtryksformer.

Generelle anbefalinger til elevmøder henover grænsen

Med udgangspunkt i overvejelserne og anbefalingerne i dette modelforløb kan underviserne også vælge at arbejde med en anden sammensætning af undervisningsmaterialer fra KursKultur-projektet, og på den måde kan de tilrettelægge og gennemføre et lignende forløb men med selvvalgte materialer og emner.

For at give et elevmøde henover grænsen de bedste muligheder for succes er det afgørende at gøre sig grundige overvejelser allerede i forberedelsesfasen hjemmefra. I denne vejledning forstås et elevmøde som succesfuldt, hvis eleverne får en grundlæggende positiv oplevelse, således at de er åbne for læring i og af mødet. Der vil altid være en vis usikkerhed fra elevernes side om hvad og ikke mindst hvem, der venter dem. Denne usikkerhed kan næppe elimineres helt, men den kan tages hånd om og adresseres. Er et møde præget af en grundlæggende usikkerhed og distance mellem de to klasser, og kan eleverne ikke se relevans i mødet og har derfor måske også svært ved at skabe kontakt og bryde isen, så har en reel læring om kultur og sprog svære vilkår.

Dette modelforløb planlægger med to fysiske møder, hvoraf møde nummer to kan undlades, hvis ressourcerne eller muligheden for to møder ikke er givet. Husk, du kan søge transportpuljen i forbindelse med det/de fysiske møder, I planlægger sammen.

I det følgende beskrives en række generiske overvejelser omkring elevmøder henover grænsen i al almindelighed, som læreren kan tage udgangspunkt i i forbindelse med den forberedende fase. Efterfølgende eksemplificeres anbefalingerne i anvendelse.

Hvad

Formuler sammen med eleverne, hvorfor I vælger at opleve dette forløb sammen som klasse men også sammen med en anden klasse fra den modsatte side af grænsen. Italesætter man i fællesskab de spændende oplevelser og mulige erfaringer og den læring, der venter, kan dette øge ejerskabsfølelsen og engagementet hos eleverne. Samtidig gives der rum til, at eleverne kan formulere eventuelle bekymringer eller forbehold forud for et møde.

Hvordan og hvornår

Inddrag eleverne i ideen og strukturen for hele forløbet helt fra starten. Det øger indsigt og overblikket og kan give mange elever en følelse af at kunne forudsige, hvad der kommer til at ske, og det behøver de for at føle sig mindre usikre i selve situationen omkring mødet med en fremmed klasse.

Skab en fællesnævner

Vi har som mennesker alle et grundlæggende behov for at være en del af fællesskabet. Dine elever er allerede en del af et fællesskab inden mødet nemlig klassefællesskabet. Det kan skabe usikkerhed hos dine elever, at de kan møde en situation, hvor de har svært ved at bidrage til et nyt fællesskab eller finde deres plads i dette ved mødet med en anden klasse. I et fællesskab er man fælles om noget, men hvad er de to elevgrupper fælles om? En forventning om, at dette fælleselement opstår under eller i kraft af et møde, er ikke tilstrækkeligt, uanset hvor godt lærerne strukturerer, tilrettelægger og stilladserer selve mødet.

Forberedelsen hjemmefra i det velkendte klassefællesskab kan være nøglen til et succesfuldt møde. Her skal der etableres det fælles udgangspunkt, som skaber omdrejningspunktet for alle elever, både danske og tyske. Eleverne får en styrket følelse af, at de ved, hvad de går ind til, og hvad de kan forvente at byde ind med, hvis de kender kontekst forud for mødet. I denne sammenhæng skal undervisningsmaterialerne bruges til at skabe en fællesnævner for begge klasser, idet de har arbejdet med materialerne hjemmefra og nu er klar til at anvende denne forberedte viden eller færdighed i en ny, fælles kontekst. Eleverne føler, at de har noget værdifuldt, de kan bidrage med i det nye fællesskab.

Den første kontakt

Hvis I har mulighed for og ressourcer til det, så kan det bestemt gøre en betydelig forskel, hvis eleverne har haft en eller anden form for berøringsflade inden det fysiske møde. Dette kan være i form af et fysisk produkt, som eleverne udveksler, inden I mødes (breve, tegninger e.l.), men man kunne også tænke sig digitale produkter i form af eksempelvis små videoer eller digitale præsentationer, hvor eleverne fortæller kort om sig selv evt. om deres fritidsinteresser, skole eller lignende. Også disse produkter udveksles inden selve mødet.

En vigtig overvejelse er også, hvordan forældrene informeres om forløbene. Det vil uden tvivl gavne forløbets udbytte, hvis forældrene får mulighed for at spørge ind til deres barns oplevelser. Overvej, og aftal med din samarbejdspartner syd for grænsen, om I eksempelvis skal formulere et forældrebreve, fremvise eller udstille eventuelle produkter eller forestillinger, som er produceret i forbindelse med forløbet.

Intro

Introducer eleverne for det samlede forløb, som du har planlagt sammen med partnerlæreren. Italesæt, og lad eleverne både spørge og komme med bud på mulige svar, når I taler om:

- ✓ Hvad skal der til at ske?
- ✓ Hvem skal vi mødes med?
- ✓ Hvor bor de?
- ✓ Hvor skal vi mødes?
- ✓ Hvorfor laver I et sådant forløb?
- ✓ Hvad tænker I kunne være spændende ved sådan et møde?
- ✓ Hvad er det, vi skal lave, når vi er sammen?
- ✓ Hvilke positive og negative forventninger har dine elever, og hvilke eventuelle bekymringer har de?

Jeres elever har sikkert en hel del øvrige spørgsmål.

Modelforløbets tema

Forløbets sammensætning og struktur har til formål at facilitere et vellykket møde mellem elever henover den dansk-tyske grænse. For at kunne begå sig i et sådant møde kræver det en vis viden om og indsigt i den andens forhold. I dette tilfælde arbejdes der med materialet "Tidsrejsen", som giver korte indblik i kulturelle og historiske nedslag fra både den ene og den anden kultur. Disse nedslag kan i samtalen med eleverne skabe nysgerrighed og indsigt, som hjælper med at navigere i et elevmøde henover grænsen. I den selve mødet skal eleverne ligeledes arbejde med materialet "Sprogklang", som skal sætte eleverne i stand til at reflektere over egen og andres sproglige og kulturelle identitet samt skabe en sproglig nysgerrighed.

Samtidig kan sangene og opgaverne til disse indgå i det første relationsopbyggende møde mellem eleverne. Afslutningsvis skal eleverne så få lov til at mødes. I dette forløb tages der udgangspunkt i et eksempel på et elevmødeformat, som det beskrives i temahæftet "Blomsterkraft". Et format, hvor eleverne mødes ad to omgange på to forskellige museer for at opleve og lære med hinanden og af hinanden.

Del A

01 | “Tidsrejsen” og “Sprogklang” Fællesnævneren

I forbindelse med dette modelforløb er der i **Del A** taget udgangspunkt i to sange fra “Sprogklang”, som dels egner sig særlig godt til et første møde, men som også kan indgå i forløbets øvrige sammenhæng og progression. Disse elementer forberedes og arbejdes med hjemmefra og repeteres, udvides og opleves i fællesskab, når eleverne møder hinanden.

02 | Forbered det gode møde

Musik er et universelt sprog, og eleverne vil under det første møde opleve, at de her allerede har en fællesnævner, når de kan genkende de samme sange, som de hver især har arbejdet med under forberedelserne til dette forløb.

03 | “Ich bin ich”

Lyt til, og arbejd med sangen i henhold til materialets vejledning. Øv jer på at kunne synge teksten, så I kan synge sangene i fællesskab med samarbejdsklassen syd for grænsen. Fordyb jer gerne i udarbejdelsen af sproportrætterne.

04 | “Hummeln im Hintern”

Lyt til, og arbejd med sangen i henhold til materialets vejledning. Øv jer på at kunne synge teksten, så I kan synge sangene i fællesskab med samarbejdsklassen syd for grænsen. Fordyb jer gerne i udarbejdelsen af de tegnede ordsprog.

05 | “Kulturdetektiv”

Derudover finder I en opgave, der hedder “Kulturdetektiv”, som er en interview-guide på side 27 i hæftet, som sætter eleverne i stand til at undersøge deres egne kulturelle forhold og efterfølgende de tyske elevers kulturelle forhold. Herigennem kan der efterfølgende reflekteres over ligheder og forskelle mellem elevernes kulturelle referenceramme. Start i forberedelsesfasen med at undersøge jeres egne kulturelle baggrunde.

Del B

“Blomsterkraft”

Museumsbesøget

I hæftet er der opstillet en meget tydelig facilitering af hele forløbet omkring besøget. Materialet omfatter også tekstmateriale og opgaver, som eleverne arbejder med inden for at få mest muligt udbytte af besøget og for at give eleverne mulighed for at indgå kompetent i selve museumsbesøget.

Forbered museumsbesøget i henhold til hæftets vejledning. Bemærk, at materialet lægger op til to besøg! Et på Museum Brundlund Slot og et på Nolde Stiftung Seebüll.

Før mødet	Under mødet	Praktiske tips
<p>Museumsbesøget I hæftet er der opstillet en meget tydelig facilitering af hele forløbet omkring besøget. Materialet omfatter også tekstmateriale, som eleverne læser inden for at få mest muligt udbytte af besøget, og som giver eleverne mulighed for at indgå kompetent i selve museumsbesøget. Forbered museumsbesøget i henhold til hæftets vejledning.</p>	<p>Bryd isen Inden selve museumsbesøget starter, er det afgørende, at I prioriterer tid til at lære hinanden lidt at kende, griner med hinanden og skaber en god stemning eleverne imellem.</p> <p>Sprogportrætter Eleverne sættes sammen to og to og viser/fortæller om deres sprogportrætter, som de har med hjemmefra.</p> <p>Tegn et ordsprog Eleverne sættes sammen to og to eller i mindre grupper og viser deres tegnede ordsprog, som de har med hjemmefra. Kan de andre mon gætte, hvilket ordsprog der er tegnet her?</p> <p>Kulturdetektiv Derudover kan eleverne nu med udgangspunkt i opgaven “Kulturdetektiv” interviewe hinanden om deres respektive kulturforhold og reflektere over ligheder og forskelle.</p>	<p>Planlæg mødet grundigt i god dialog og fællesskab med partnerklassens lærer. Afstem forventninger, og giv plads til at implementere hinandens ideer for at supplere modelforløbet. Lav tydelige aftaler om opgavefordeling.</p> <p>Udvælg, hvilke indledende aktiviteter I vil vælge til jeres elevhold.</p> <p>Husk altid at evaluere efter et afsluttet forløb, møde eller samarbejde med såvel dine elever men også dit eget samarbejde lærerne imellem. I temahæftet “Blomsterkraft” er der elevopgaver til efterfølgende refleksion af besøget, som er oplagte til at indlede en efterbehandling eller evaluering.</p> <p>Transport Husk at udnytte transportpuljens muligheder.</p>

Afslutning

Har du fået tilskud fra transportpuljen, følger nu slutrapport og afregning. Tag dig også tid til at evaluere dit partnerskab. Hvordan gik projektet, hvordan var opgavefordelingen? Hvordan oplevede du det tysk-danske møde? Var der nogle udfordringer, du ikke havde forventet? Hvad kan gøres bedre? Og hvilke videre planer har du sammen med din partner?

KursKultur-projektet har desuden udarbejdet en vejledning om det dansk-tyske elevmøde som kan downloades her: <https://www.kulturakademi.de/dk/praxis-tipps/>